

STORK: de nieuwe beschermer van ooievaars

Een beetje pijn bracht de scheiding wel, maar voor de kinderen was het 't beste. Het project Herintroductie Ooievaar is niet meer. Vogelbescherming Nederland beperkt zijn rol in de opbouw van een levensvatbaar ooievaarsbestand. Stichting STORK gaat gegevens verzamelen en houdt contact met buitenstations.

Tussen 1960 en 1970 is de Nederlandse ooievaarpopulatie ingestort van enige honderden tot nog maar enkele broedparen. Net als in de rest van West-Europa. In navolging van soortgelijke initiatieven in omliggende landen startte in 1969, onder de vleugels van Vogelbescherming, het project Herintroductie Ooievaar. Met een fokprogramma voor gekooide vogels werden er jongen grootgebracht. De aanwas kon in een van de twaalf buitenstations wennen aan een zelfstandig leven. Deze buitenstations liggen op plaatsen waar in het verleden ooievaars voorkwamen.

Na decennia van hard werken door honderden vrijwilligers viel vanaf midden jaren negentig een kentering te bespeuren. Het aantal ooievaarbroedparen steeg uiteindelijk naar ruim 700 in 2008 en het aantal uitgevlogen jongen naar 1000. Een groot succes, maar het is nog niet compleet. Er is veel gebeurd op het punt van waterkwaliteit en natuurontwikkeling, maar nu moet het agrarisch landschap verder verbeterd worden. Dat is een belangrijke voorwaarde voor een zelfstandige ooievaarpopulatie die voldoende uitgevlogen jongen grootbrengt; daarover bestaat brede overeenstemming.

Nieuwe fase: andere taakverdeling

Aandacht voor bescherming van de ooievaar blijft dus onverminderd nodig. Daarom is het nauwkeurig volgen van de ooievaarpopulatie in verschillende typen onderzoek

belangrijk. Ringen om de overleving, verspreiding en afstamming te kunnen bepalen. Monitoring van nestlocaties en broedsucces om te volgen of de populatie op eigen stelten kan staan. Het zijn werkzaamheden die decennialang met grote nauwgezetheid door vrijwilligers werden uitgevoerd.

Het (laten) verzamelen van gegevens hoort echter niet tot de kerntaken van Vogelbescherming. Naar analogie van andere landelijke soortwerkgroepen, zoals STONE Steenuilenoverleg Nederland, gaat daarom STORK die werkzaamheden uitvoeren. De nieuwe werkgroep vormt ook het eerste aanspreekpunt voor het publiek en voor professionele onderzoekers met vragen over de Nederlandse ooievaars. STORK wil verder de ooievaarbelangen behartigen in goede samenwerking met de bestaande buitenstations, waar veel kennis bestaat over de lokale en regionale situatie. De buitenstations zijn en blijven ook belangrijk voor de relatie met het publiek. Vogelbescherming Nederland blijft STORK de komende jaren financieel ondersteunen. De nieuwe organisatie zal echter geleidelijk aan ook voor eigen inkomsten moeten zorgen. De stichtingsconstructie biedt daar ook mogelijkheden toe.

Vier taken voor Vogelbescherming

Vogelbescherming Nederland wil haar inzet concentreren op vier punten. In de eerste plaats de wetenschappelijke analyse van bestaande tel- en ringgegevens, omdat die waardevolle aanknopingspunten kunnen bieden voor bescherming. Vogelbescherming zal daarom initiatieven op dat punt steunen van het Vogeltrekstation en SOVON Vogelonderzoek Nederland. Die zijn met een subsidieaanvraag bezig, opdat een analyse gemaakt kan worden van de databestanden van de historische tellingen en de lopende onderzoeken in Nederland en België.

Herstel van leefgebieden – het tweede punt – wordt algemeen gezien als de belangrijkste voorwaarde voor een zelfstandige populatie. Wat daarbij de belangrijkste factoren zijn, is nog onvoldoende bekend. Wellicht verschillen die per regio. Daarom financiert Vogelbescherming een zenderonderzoek dat duidelijkheid moet verschaffen over de relatie tussen foerageergebied (inrichting en beheer) en broedsucces.

Als derde punt blijft de uitnodiging overeind aan buitenstations en vogelwerkgroepen om met Vogelbescherming in gesprek te gaan over plannen om het bijvoeren af te bouwen, in combinatie met herstel van het leefgebied. Ten slotte lobbyt Vogelbescherming bij Rijk en provincies voor effectieve subsidiepakketten voor agrarisch natuurbeheer. De ooievaar is één van de vogelsoorten die kan profiteren van goed uitgevoerd akker- en weidevogelbeheer. ●

Kijk op www.ooievaars.eu.